

Geachte leden van de raad,

Bijgaand treft u mijn presentatie aan die ik gaf tijdens de informatieavond van 20 maart 2026 in het Onland te Gaanderen.

Mogelijk kan de informatie u helpen bij toekomstige keuzes en bij de formatie van nieuwe colleges in uw gemeente?

Uitbreiding van bedrijventerreinen speelt vrijwel in elke gemeente.

Als **tweede bijlage** treft u het definitieve programma aan van 20 maart j.l.

Tot slot treft u een **derde bijlage** aan met onderbouwende o.a. wetenschappelijke informatie bij mijn presentatie.

Ik (wij) sta open voor gesprek, kritiek, aanvullingen en verbeteringen!

Met vriendelijke groet,

Projectbureau Energie Duurzaam

info@energiesduurzaam.nl

www.energiesduurzaam.nl

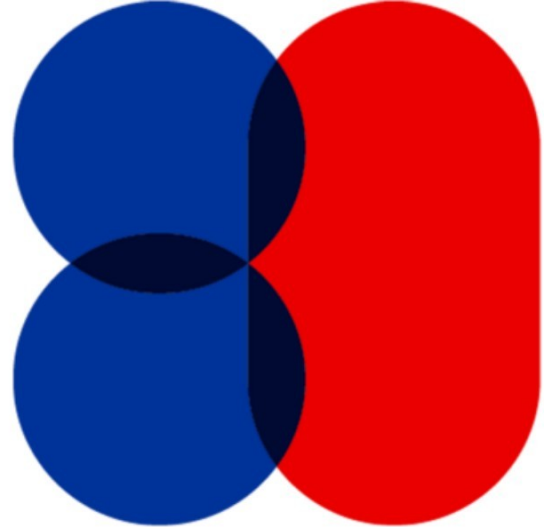
Klimaatopwarming

KLIMAATCONFERENTIE IN QATAR (DOHA)

DE OPLOSSING
IS EENVOUDIG! WE ZETTEN
OVERAL AIRCO'S!

Overshootday

**80 jaar
vrijheid**

**55 jaar
overshoot**

---

5 mei - Dutch Overshoot Day

Vraag:

**Hoe komt het dat de
democratische besluiten
van de afgelopen 55 jaar
geleid hebben tot
al die crises
waar we nu inzitten?**

Ik denk o.a. aan

- **Klimaatcrisis**
- **Stikstofcrisis**
- **Biodiversiteitscrisis**
- **Water(kwaliteits)crisis**
(ook drinkwater kwanti- en kwaliteit)
- **Grondstoffencrisis**
- **etc.**

Drie (hoofd)kranen om aan te draaien

ENERGIE

GRONDSTOFFEN

RUIMTE

Een drie-eenheid!

Want

Energie op wekken ?

grondstoffen en ruimte nodig

Grondstoffen winnen en gebruiken ?

energie en ruimte nodig

Ruimte gebruiken ?

energie en grondstoffen nodig

**Als ik af ga op de
(economische en maatschappelijke)
ontwikkelingen in de
afgelopen 60 jaar
en
waarin dat tot nu
heeft geresulteerd**

Ik denk o.a. aan

- **Klimaatcrisis**
- **Stikstofcrisis**
- **Biodiversiteitscrisis**
- **Water(kwaliteits)crisis**
(ook drinkwater kwanti- en kwaliteit)
- **Grondstoffencrisis**
- **etc.**

Allemaal (?) het resultaat van
(economische) groei die
zijn oorzaak heeft/vindt in wereldwijd
door “de politiek” toestaan van vele
duizenden lokale en regionale groei
van het menselijk gebruik van
ENERGIE, GRONDSTOFFEN en RUIMTE

**Begin jaren 70 werd gewaarschuwd
(rapport van Rome)
om het economisch gaspedaal
los te laten of ten minste
minder diep in te trappen.**

Het tegenovergestelde gebeurde.

Dat er af en toe
ook (een beetje)
ontkoppeling is gerealiseerd
heeft de groei van
het gebruik van
Energie, Grondstoffen en Ruimte
niet kunnen stoppen

De focus ligt nu vooral op de energietransitie van fossiele naar duurzame energie.

Maar energie is veel meer dan dat!

Ook 10 miljoen auto's in Nederland is
niet volhoudbaar **DELEN!**

Het hele wereldwijde goederen en personen vervoer,
over land, door de lucht, over zee en
zelfs naar de ruimte is

niet volhoudbaar **KORTE AFSTANDEN**

De stapels

wetenschappelijke rapporten daarover
worden alsmaar hoger.

Conclusie

De mens moet inschikken!

Mogelijke oplossingsrichtingen

Doelgericht creëren van:

- **Energie schaarste (CO2 heffing, accijns, ...)**
- **Grondstoffen schaarste (Urban mining, heffingen, .)**
- **Ruimte schaarste (ruimtelijke ordening, ...)**

Mogelijke oplossingsrichtingen

Industrie/Spullen:

Levensduurverlenging

Recycling is de laatste op de ladder !!!!

- **productie voor lange levensduur en makkelijk en goedkoop te repareren**
- **Reparatie en Hergebruik**

Mogelijke oplossingsrichtingen

Agrarisch:

Extensiveren:

**natuur/biodiversiteit toelaten op
akker en weide**

- **Nieuw gemengd bedrijf**
  - **Agroforestry / Strokenteelt / plantaardige eiwitten**

Mogelijke oplossingsrichtingen

Transport: Van A naar B zonder CO2

voorbeeld zie volgende dia

<https://treshombres-shop.com/nl>

Tres Hombres

Sinds 2007 staan we voor klimaatvriendelijk transport!

Het kan wel!

Biologisch
geteelde, gezeilde
producten

Koffie
Chocolade
Etc.

Overdaad schaad!

Bron van menselijke overdaad
vinden we in de
honderdduizenden lokale economische
activiteiten/bedrijven
wereldwijd
die allemaal (een beetje) willen groeien en
hopelijk ook **transformeren**.

Een daarvan is deze gemeente.

De transitie
kan alleen slagen als we
minder
energie, grondstoffen en ruimte gebruiken.

Kortom

De vraag van het bedrijfsleven
kan/mag niet de basis zijn van
positieve besluiten tot groei van
menselijk gebruik van
energie, grondstoffen en ruimte.

Stel we doen gemiddeld 2 x zo lang met onze “spullen”

Dan ½ zoveel:

- Energie
- Grondstoffen
- Ruimte
- Productie
- Transport
- Recycling
- boodschappen

De gemeente Doetinchem kan
hier en nu beginnen aan de
oplossingen!

Dankuwel!

- Klimaat meer uit balans dan ooit gemeten, waarschuwen meteorologen

<https://www.rtl.nl/nieuws/klimaat/artikel/5581356/klimaatverandering-opwarming-van-de-aarde-wereld-meteorologische>

- Onze auto's, kleding en huizen moeten sneller vergroenen: 'Nu is het moment' | Klimaat | NU.nl <https://share.google/edkC59xkC8aBJKAVU>
- "2 Grad sind nicht sicher": Neue Analyse warnt vor unterschätzten Klimarisiken | MDR.DE <https://share.google/prbVshd0PWm0qAr8E>

Planbureau voor de Leefomgeving (PBL):

- Waar staat Nederland op weg naar een circulaire economie?

<https://www.pbl.nl/onderwerpen/circulaire-economie/waar-staat-nederland-op-weg-naar-een-circulaire-economie>

- **Klimaat en energie**

Sinds het Klimaatakkoord van Parijs (2015) hebben vele landen ter wereld zich ten doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂, methaan en lachgas) drastisch te verlagen. In Nederland is in de Klimaatwet vastgelegd dat gestreefd wordt om de uitstoot van broeikasgassen te reduceren met 55% ten opzichte van 1990. Uiterlijk in 2050 moet de uitstoot gereduceerd zijn tot netto nul en na 2050 wordt gestreefd naar negatieve emissies.

<https://www.pbl.nl/onderwerpen/klimaat-en-energie>

Biomassa wordt genoemd als een van de duurzame energiebronnen.

Dit vindt zijn bron echter in een politieke definitie.

Biomassa is geen duurzame energiebron als deze op grotere schaal wordt toegepast.

Bron: Energie survivalgids, Inzicht in energie en uitzicht voor de toekomst.

■■■■■■■■■■, Oud hoogleraar natuurkunde aan de Universiteit Leiden (2008)

Zie de pagina's over zonne-energie van 95 t/m 117. Op pagina 117 de conclusies.

<https://www.academiefrankeer.nl/boeken/energie-survival-gids-inzicht-in-energie-en-uitzicht-voor-de-toekomst/>

Informatieavond 20 maart 2026 ONLAND Gaanderen

Voorkeursrecht Gemeente in Gaanderen: Wat betekent dit voor de onderbouwing van democratische keuzes?

Met foto's van [REDACTED], Met een filmpje van Hier.nu Met schriftelijk beantwoorde vragen van het Waterschap

Met LTO en Achterhoek weer Mooi, met [REDACTED] en [REDACTED], e.a. gespecialiseerd in Landschap en Natuur! Zij spreken niet, maar zijn er wel voor het beantwoorden van vragen.

Programma: 18.30u – 19.00 u ontvangst. Er is een film te zien gemaakt op 7 maart 2026.

19.00 u openingswoord: [REDACTED], voorzitter St LmdA, filosoof

19.05 u-19.10 u: introductie: [REDACTED], medeoprichter LmdA, bioloog

19.10 u-19.20 u: [REDACTED], Inwoner van Gaanderen: Wordt vastgesteld beleid niet nageleefd?

19.20 u-19.30 u: [REDACTED], Groene Kerk: Ethiek: Er is meer aan de hand bij "Algemeen Belang".

19.30 u-19.40 u: [REDACTED] en [REDACTED] Herenboerderij het Maatje: Samen duurzaam voedsel produceren:

19.40u-19.50 u:: [REDACTED] Gelderse Natuur en Milieufederatie: Voorkeursrecht een kans?

19.50 u–20.00 u: Hoe denken politieke partijen in Doetinchem en elders?

20.00 u -20.10 u: Vragen en antwoorden

20.10 u – 20.30 u: Pauze

20.30 u – 20.50 u: [REDACTED], Rivier Familie: De Oude IJssel een Drinkbare Rivier?

20-50 u – 21.00 u: Antwoorden van het Waterschap op onze vragen

21.00 u- 21.15 u: [REDACTED], Energie Duurzaam: Wat als we een Donuteconomie zouden hebben?

21.15 u- 21.35 u: [REDACTED], Postgroei Nederland: Niet de middelen, maar het doel van de economie centraal!

21.35 u – 21.45 u: Vragen en antwoorden

21.45 u Afsluiting

21.45 u – 22.30 u gelegenheid om vragen te stellen en te beantwoorden, napraten.

Wij vragen u uw contactgegevens achter te laten en op een later moment met ons mee te blijven denken.

Een vrijwillige bijdrage ter bestrijding van de kosten wordt op prijs gesteld. LmdA is een ANBI Het banknummer is IBAN [REDACTED]

[REDACTED] t.n.v. [Stichting Leven met de Aarde](#).